

VĚTRNÍK

Větrník - ročník XII. - č. 1-79.

Vysoké n.Jiz. 31.1. 1979

R o k 1979 - M e z i n á r o d n í r o k d ě t ě t e

Z rozhodnutí Valného shromáždění OSN byl rok 1979 prohlášen Mezinárodním rokem dítěte. Valné shromáždění se o tom jednomyslně usneslo 21. prosince 1976 na základě doporučení, které mu předložila Hospodářská a sociální rada OSN. Rok 1979 nebyl vybrán náhodně. Dne 20. listopadu 1979 tomu bude totiž 20 let, co Valné shromáždění OSN schválilo Deklaraci dětských práv. Tento dokument, který je jakousi chartou povinností dospělých vůči dětem, ukládá společnosti i jednotlivcům, aby poskytovali dětem zvláštní ochranu a péči. Dítě má právo nejen na život a na zdraví, ale též na vhodnou výživu, hygienické bydlení, na vzdělání, prostě na vše, co potřebuje k harmonickému fyzickému, duševnímu i sociálnímu rozvoji. Nesmí být objektem obchodu a nemá být využíváno jeho práce. Deklarace zdůrazňuje, že tato práva mají všechny děti bez výjimky, že nesmějí být diskriminovány kvůli rasě, barvě pleti, jazyku, náboženské nebo národní příslušnosti, společenskému původu a majetkové situaci. V socialistických zemích jsou tato práva každodenně naplňována.

Mezinárodní rok dítěte připadá na rok, ve kterém si u nás připomínáme 30. výročí vzniku Pionýrské organizace. Všechny akce pořádané v rámci Mezinárodního roku dítěte budeme proto úzce spojovat s tímto významným jubileem. A oslavíme je především činy - plněním závěrů XV. sjezdu naší strany a volebního programu Národní fronty.

Mimořádné plenární zasedání MěstNV

8. ledna na malém sále v Krakonoši bylo mimořádné plenární zasedání MěstNV s jediným bodem programu: zvolit nového předsedu MěstNV. Bylo přítomno 32 poslanců z celkového počtu 33. Všemi přítomnými byl zvolen s. Jiří Pičman za odstupujícího předsedu MěstNV s. V. Kučeru, který pro nemoc zažádal o uvolnění z funkce.

Soudruh Jiří P i č m a n se narodil 5.2.1938. Po ukončení základního vzdělání se vyučil horníkem. Po vykonání vojenské presenční služby se oženil a nastoupil do n.p. Seba, závod 13 ve Vysokém n.Jiz. jako šlíhtač, kde pracoval až do června roku 1966. V červenci téhož roku odchází k SNB. Prošel různými funkcemi ve veřejném životě (1969-71 předseda ÚO KSČ, 1971-75 předseda SČSP) i v zaměstnání a v současné době pracuje na Okresním oddělení SNB v Semilech. Své vzdělání si doplnil dálkovým studiem na gymnaziu v Semilech, kde maturoval v roce 1977. Je členem KSČ, TJ Jiskra, kde po řadu let působil aktivně jako fotbalista. Od roku 1971 je poslancem MěstNV. Nejprve byl členem bytové komise MěstNV a od roku 1975 je předsedou SPOZu a od roku 1976 ještě členem rady MěstNV.

19.2. v 17.30 hod. v malém sále Krakonoše se koná plenární zasedání MěstNV, na kterém se projedná plnění plánu a rozpočtu za rok 1978 a návrh plánu a rozpočtu na rok 1979.

Z činnosti SPOZu v roce 1978

- 26 gratulací bylo zasláno k narození dítěte
- 32 občánků bylo přivítáno na MěstNV
- 16 blahopřání zasláno k životnímu jubileu
- 13 uzavřených snatků
- 3 stříbrné svatby
- 32 upomínkových listů při ukončení docházky do MŠ
- 33 prvňáčků přivítáno
- 29 předáno občanských průkazů
- 51 blahopřání k předání výučních listů
- 29 blahopřání k ukončení docházky v ZDS
- 22 rozloučení se zemřelými
- 12 různých besed
- 1 výstava k 25.výročí založení SPOZu

Československý červený kříž ve Vysokém nad Jizerou

Loňského roku v květnu vzpomínal celý kulturní svět, že uplynulo již 150 roků od narození velkého humanisty a lidumila, zakladatele Červeného kříže HENRI DUNANTA. Pocházel ze Ženevy a na světových bojištích té doby byl svědkem nezměrného utrpení raněných a bez pomoci umírajících vojáků. Rozhodl se zříditi pomoc těmto ubohým a tím se stal zakladatelem velké světové organizace. V roce 1901 obdržel za svou lidumilnou činnost polovinu Nobelovy ceny. Tuto částku však rozdál dobročinným organizacím Švýcarska a Norska. Zemřel v roce 1910, ale jeho ideje žijí v organizaci Červeného kříže na celém světě.

V naší republice byla tato dobrovolná zdravotnická organizace založena v roce 1919 a od samého založení je členem Mezinárodního červeného kříže. Má u nás v současné době na pět set tisíc členů. Získává a vychovává k účasti na plnění zdravotnických úkolů, bojuje proti nebezpečí válek a přispívá svou prací k upevnění světového míru. Pomáhá při zdravotnické osvětě, při poskytování první pomoci, při službě transfuzní a při ošetřovatelské činnosti. Získává dobrovolné dárce krve, této nenahraditelné tekutiny, která zachraňuje životy a může zachránit kohokoliv z nás při nějakém nenadálém neštěstí. I když v socialistických zemích ustoupily jevy jako špatná výživa, epidemie, tuberkulóza a podobně, do popředí se dostávají autonehody, havárie různého druhu, akutní stavy postižení lidského zdraví a zejména stavy bezprostředně ohrožující život, koronární stavy, dopravní úrazy a mozkové cévní příhody. A tady všude Červený kříž je připraven pomoci, neboť první pomoc se stala významným úkolem této dobrovolné organizace. Vychovává proto i svůj dorost, pořádá soutěže, zabezpečuje zdravotnické hlídky při různých soutěžích a je vždy připraven pomoci tam, kde došlo k nějakému utrpení.

I ve Vysokém nad Jizerou žije početná skupina Československého červeného kříže. Má svůj výbor, který se schází k projednávání důležitých usnesení a k plnění daných úkolů. Získává dobrovolné dárce krve a chce do svých řad získat i vás, milí čtenáři. K darování krve se můžete přihlásit u kteréhokoli člena ČSKČ a nebo přímo u MUDr. Ladislava Kavana, kteří rádi zařídí vše potřebné a věřte, že je to blahý pocit a vědomí, že bylo pomoci třeba zraněnému dítěti. Vždyť jsme právě vstoupili do Mezinárodního roku dítěte a chceme všichni pro jeho zdar učinit vše, co je v našich silách. Pro nás vše nutí pozvednout své hlasy pro celosvětové odzbrojení, pro mír na celém světě, protože cítíme zodpovědnost za ty budoucí, kteří přicházejí po nás. Nechceme neutronové bomby ani jakékoliv jiné, nechceme válku, chceme mír. Nechceme umírat, chceme žít. Souhlasíte-li s touto naší snahou, přihlaste se do Československého červeného kříže.

Televize ve Vlastivědném muzeu

V úterý 16. ledna si mnoho lidí všimlo několika vozů Čs. televize, parkujících před místním muzeem. Málokdo však věděl proč.
Pro odpověď jsme zašli za pracovníci Vlastivědného muzea. Položili jsme jim několik otázek, abychom s důvodem seznámili naše občany.

Můžete nás informovat o účelu návštěvy televizních pracovníků?

-Velice rády. Televize se nám ohlásila již týden předem. Jednalo se o filmování v expozicích muzea a některých exponátů.

Pro jaký televizní pořad?

-Nenatáčelo se pouze ve Vysokém, ale i na jiných místech Krkonoš, např. v Jilemnici, Špindl. Mlýně, Vrchlábí, Pasekách. Pořad s názvem "Dostaveníčko v Krkonoších" je součástí Malého televizního sázení.

Které známé osobnosti byly přítomny?

-V první řadě k nám zavítal známý režisér Zdeněk Podskalský (kam čert nemůže, Ztracená revue), jehož impozantní zjev jste mohli vidět i v ulicích našeho městečka. Z herců jsme měly možnost poznat osvědčenou dvojici průvodců Dostaveníček Pavlinu Filipovskou a Jiřího Pleskota.

Si lidé kolem natáčení se však pohybovalo poněkud více?

-Ano. Musíte si uvědomit, že natočení každého pořadu vyžaduje práci celého filmového televizního štábu.

Mohly byste uvést, které profese zde byly zastoupeny?

-Především, mimo režiséra a herců, produkční, kameraman, jeho pomocník, klapka, skriptka, kostymérka, maskérka, osvětlovači a pomocníci techniky.

Možná, že by naše čtenáře zajímalo, jak konkrétně vypadá činnost např. skriptky nebo klapky?

-Skriptka dbá na plynulé navazování jednotlivých záběrů a klapka jednotlivé záběry odděluje.

Které části expozice muzea byly natáčeny?

-Natáčelo se v expozici lyžování, rozhovor P. Filipovské a J. Pleskota probíhal na chodbě před velkým Krakonošem, dále byla pozornost věnována jednotlivým exponátům jako stavu, malovanému nábytku, kolébám, Krakonošům a pohyblivému betlému.

Natáčelo se jenom v muzeu?

-Ne. Rovněž se filmovalo u Antonína Bartoně, bývalého lyžařského závodníka a výrobce lyží. Také divadelní soubor Krakonoš nastudoval krátkou scénku z klicperova Ženského boje pro tento pořad.

Závěrem jistě pro všechny čtenáře zajímavá otázka:

Kdy bude pořad vysílán?

-Přesné datum nám není známo, ale pravděpodobně bude odvysílán v první polovině března t.r. Ještě jednou: - bude to "Dostaveníčko v Krkonoších" s vylosováním MATESA.

Společenská kronika

Narozeniny oslavili v prosinci:

Marie Štilerová	1.12.	80 let
Albína Bartonová Tříč	2.12.	80 let
Augustin Štiler	4.12.	83 let
Bohumil Turpiš Liberec	7.12.	86 let
Em. Babcová Stará Ves	8.12.	80 let
Františka Stojánková Praha	9.12.	80 let
Karel Barton Praha	13.12.	80 let
Antonín Barton	14.12.	70 let
Antonín Špika Turnov	19.12.	89 let
Ludmila Tomšová Sklenářice	10.12.	70 let
Anna Nesvadbová	21.12.	85 let

Jindřich Rypl Sklenářice	23.12.	80 let
František Juda Tříč	24.12.	80 let
Bohumil Kober Tříč	31.12.	86 let
Marie Čivrná	31.12.	75 let

V lednu:

Anna Kramářová	10. 1.	80 let
Anuše Doubalíková Praha	9. 1.	75 let
Josef Ševčík	20. 1.	75 let
Blažena Křapková roz. Rónová Praha	31. 1.	80 let

Srdečně blahopřejeme!

Ú m r t í

- 15.12. 1978 zemřela Božena Hejralová ve věku 77 let
 8.12. 1978 zemřel Antonín Vočerník ve věku 73 let
 2. 1. 1979 zemřel Josef Hnyk, Roprachtice, ve věku 77 let
 3. 1. 1979 zemřela Božena Hladíková roz. Šádková ve věku 85 let
 15. 1. 1979 zemřel Metoděj Hodyc ve věku 75 let

V Jilemnici zemřel Josef Zelinka, dirigent Pávec, sdružení krkonoš. učitelů, ve věku 70 let, rozloučení bylo v Semilech 25. ledna

Čest jejich památce!

Ing. Josef Krčmář: Životní prostředí na Vysocku, v jakém nyní žijeme

Městský park, který si vysečtí občané více méně sami vybudovali, je také jejich nejmilejším místem pro oddech. Mimo ten jsou ve Vysokém ještě další sady, dva menší a jeden větší než městský (Větrov), ale o těch si něco více popovídáme při jiné příležitosti.

Jak jsme se už zmínili, nebyla parku od první světové války věnována péče dobrého hospodáře a tak se postupem času změnil ve starý smíšený lesní porost, místy s uvolněným zápojem a místy přehoustlý. Pod jeho korunou stromů ustal skoro veškerý život, zanikly nejen květiny a okrasné keře, ale živoří rovněž poslední vysazené jehličnany a listnáče. V hustších partiích sadu se ani nedaří některým starším, ale utlačovaným stromům. Ty pak jsou vytáhlé s neúměrně malou korunou a snadno se lámou. V tomto prostředí se přirozeně nemůže dařit ani opakovaně vysazovaným růžím, které do takového typu parku se vlastně ani nehodí. Uspokojivě zde roste jen těch několik keřů tisu a z bylin mimo kapradí roste dobře, např. okolo pomníku k. Havlíčka, stín snášející statná udátná (Aruncus). Chce-li se návštěvník potěšit pestrou zelení, musí svou hlavu obrátit stále vzhůru.

Kaštanová alej ke hřbitovu, přechá Vysočáků, je na tom ještě hůře než park, neboť pomalu, ale jistě odumírá. Kaštan konský (jírovec) se v optimálních podmínkách dožívá až okolo 200 let, pochází však z Malé Asie a Balkánu, kde jsou přece jen výhodnější růstové podmínky než ve Vysokém. To je však jen jeden důvod, dalším je jejich neodborné ošetřování už snad od mládí. I dnes jsou při ořezávání ponechávány neúměrně dlouhé pahyly, které často odumírají a přenášejí houbovou nákazu do hlavního kmene. Nutno proto počítat s tím, že kaštanová alej, už dnes dosti mezernatá, další dvě či tři desetiletí nepřežije.

Stromové zeleně nejen ve vlastním městě, avšak i v přidružených obcích nenápadně, ale stále ubývá. Zdá se, že úsilí předků je jakoby záměrně znevažováno a mařeno. Svědčí o tom četné zdravé pařezy účtyhodných rozměrů v místech, kde tito velicí naprosto nemohly překážet. Staří hospodáři si vážili stromů pro jejich stín, ochranu před bleskem, víchrem a pod., ale také jako krásné dílo přírody a živých svědků minulosti.

Jak se ztrácela zeleně během jednoho roku jenom ve Vysokém uvedu aspoň několik čísel. Celkem zde bylo vykáceno 18 ks vrostlých jasanů. Největší z nich (snad také ve Vysokém) měl průměr v prsní výši 70 cm a stál na tříčské návsi. Prý ohrožoval domek, ačkoliv byl zdrav jako řípa. Domnívám se, že není daleko doba, kdy takový strom bude mít v městě větší cenu než baráček, u kterého stojí. Další 4 jasanů vykácely státní statky u domu čp.44 (bez předchozího povolení), neboť prý stínily pozemek, i když stály až za cestou. Jejich prsní průměr obnášel od 35 do 68 cm. Podle mého mínění měly na tvorbě zemědělských plodin pramalý vliv.

Posledních 13 jasanů o průměru pařezu od 40 do 70 cm bylo vykáceno ze silniční aleje při výstavbě autoparkoviště pro lyžařský vlek. Osobně jsem přesvědčen, že to nebylo nutné, i když se jejich odstranění zdůvodňuje možností strojového úklidu sněhu. Zapomnělo se, že stromy zde mohou mít ještě jinou funkci a budovatelé parkoviště se asi časem přesvědčí sami o svém ukvapeném jednání. Technologie odklizení sněhu se může rychle změnit, ale nové stromky by dorostly až za celý lidský věk. A je tu ještě otázka, zda by se v přesolených vrstvách půdy vůbec uchytily. Pro město s rekreačním charakterem není zanedbatelné ani estetické stanovisko. A stávající auto-parkoviště, související bezprostředně s vozovkou, aspoň na mne, dělá dojem chorobného nádoru na jinak zdravém silničním tahu.

Dokončení příště.

Počasí ve Vysokém na Jizi v prosinci 1978

Nejvyšší teplota (maximum) plus 6,9 C, loni 7,9 C. Nejnižší teplota (minimum) minus 12,5 C, loni minus 9,2 C. Průměrná denní teplota minus 2,0 C, loni minus 2,6 C. Celkové množství srážek 155,6 mm, loni 90,3 mm. Počet dní se srážkami 21, z toho 11 dní se sněžením. Počet dní se sněhovou pokrývkou 26. Nejvyšší sněhová pokrývka 25 cm byla dne 10.12. Počet dní s mlhou 22. Počet dní, kdy teplota nevystoupil nad nulu, 12. Se silným větrem bylo 5 dní.

Jako celek byl prosinec teplotně normální, srážkově nadnormální. Sněhu poměrně málo. V posledním týdnu velmi silné oteplení s vydatnými dešti, ve kterých všechen sníh roztál. Na Silvestra ve 14 hodin byla teplota venkovního vzduchu plus 4,4 C, na Nový rok donoedne minus 21,3 C a silný nárazový vítr. V zahradách a v lesích se ozývaly rány jako na "střelnici". To prudký mráz s podporou silného větru trhal kůru i tkáň stromů, které byly předchozími dešti vodou přesyceny.

Přehled srážek a průměrných teplot v jednotlivých měsících roku 1978

	Srážky v milimetrech		Průměrné teploty stupňů Celsia			
	1978	1977	1978		1977	
Leden	98,1	75,8	minus	2,8	minus	3,2
Únor	17,4	97,5	minus	4,5	minus	0,8
Březen	97,1	58,1		1,7		3,8
Duben	51,9	67,8		4,8		3,1
Květen	89,9	53,3		9,3		10,5
Červen	92,1	134,7		12,6		14,4
Červenec	114,1	96,5		13,4		14,2
Srpen	208,9	143,9		12,3		14,0
Září	197,6	67,5		8,8		9,1
Říjen	140,4	48,8		7,1		8,0
Listopad	28,3	179,8		0,6		1,8
Prosinec	155,6	90,3	minus	2,0	minus	2,6
	1 291,4	1 114,0		5,1		6,0

K. Petruška

Větrník vychází 1x měsíčně kromě července. Zodpovídá redakční rada. Příspěvky zasílejte na MěstNV nejpozději do 15. každého měsíce. Použité i nepoužité příspěvky zůstávají v archivu.